

Täysistunto

Keskiviikko 22.2.2017 klo 13.59—18.51

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 6/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

17.39 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kestävän metsätalouden rahoituslain tilanne on ollut sekava aika pitkään. Kuvaavaa on, että viime vuoden Kemera-rahasta 20 prosenttia meni vanhan lain mukaisiin rahoituksiin — tosiaan 20 prosenttia siitä rahasta. Kuvaavaa on se, että viime keväänä, kun uusi Kemera-haku aukesi, se tuli niin täyteen hakemuksia, että haku piti sulkea viikon pätkän jälkeen. Onneksi valtiovarainvaliokunta teki sitten päätöksen, että maksuvaltuutta lisättiin siten, että haku voitiin aukaista taimikonhoidon osalta.

On hyvä, että nyt tätä kestävän metsätalouden rahoituslakia vähän rukataan, sillä ennuste on se, että rahat eivät nykyisellä lainsäädännöllä tulisi riittämään ja ne ehkä ohjautuvatkin väärin paikkoihin. Kestävän metsätalouden rahoituslakihan jaetaan kolmeen ryhmään: siellä on ekologiset ja metsän kasvua edistävät tuet, tieverkoston ja metsän biologisen monimuotoisuuden ylläpitämisen tukia ja sitten metsäluonnon hoito- eli ympäristötuet.

Kun tämä haku nyt on osaltaan ollut kiinni nimenomaan nuoren metsän hoidon kohdalta, haluaisin nostaa keskusteluun sen, että vaikka on erittäin hieno asia, että nyt tätä vähän rukataan niin, että se tuki ohjautuu yksityisille toimijoille, joille se tuki on tarkoitettukin, niin haluaisin, että valiokunta aika syvästi perehtyisi siihen, ohjautuuko tämä tuki nyt kuitenkin vielä muuhunkin kuin alkuperäiseen tarkoitukseen eli siihen, että ne varhaiset nuoret metsät saadaan kunnostettua ja energiapuumarkkinat toimimaan: ohjautuuko tätä tukea myös ikään kuin tukena kuitupuumarkkinoille, joiden toki pitäisi luontaisesti jo toimia oikein hyvin, kun kerran investointejakin on tullut. Siksi haluaisin nostaa esille sen, että voisimme pohtia sitä, pitäisikö läpimittarajaa kenties muuttaa niin, että nämä rahat riittäisivät. Tärkeintähän on, että saamme niitä taimikonhoitorästejä tehtyä, että meillä olisi tulevaisuudessakin sitä laatupuuta. Puukauppahan on jo valmiiksi ihan hyvässä nousussa. Tietysti minun näkökulmani on se Keski-Suomen näkökulma, ja siellä tulevat investoinnit ovat toki tuoneet kysyntää, mutta aivan sama tilanne on koko maassa. Muistaakseni puukauppa kasvoi lähemmäs parisenkymmentä prosenttia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

Summa summarum: Hienoa, että tätä tukea rajataan yksityismetsän omistajille, ja hienoa, että sinne tulee rajaus, että toimenpiteet täytyy toteuttaa 12 kuukaudessa, sekin vähän tätä turhaa hakemista rajaa pois. Mutta kun toimijat ovat nyt oppineet siihen, että aina, kun haku aukeaa, siellä ollaan kärppänä tukia hakemassa sitten, niin siksi olisi tärkeää, että tämä laki nyt sitten kerralla olisi sellainen, että ne rahat jatkossakin riittävät ja riittävät ainakin siihen tärkeimpään, nuoren metsän hoitoon, ja saisimme myös tieverkkoa siellä metsissä kuntoon.

17.44 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kestävän metsätalouden määräaikaista rahoituslakia. Hallituksen esitys on sinänsä sekä hallitusohjelman mukainen että lisäjoustavuutta tuova elementti niin sanottuun Kemera-lakiin. Kyseessä on kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki ja sen muuttaminen. Uudistus tukee täten sekä hallitusohjelmaa että kansallista metsästrategiaa, joten pidän esitystä varsin hyvänä.

Valtioneuvosto hyväksyi tänä vuonna 16. helmikuuta istunnossaan esityksen Kemeralain muuttamisesta. Lain tavoitteena on, että taimikon varhaishoitotyöt ja nuoren metsän hoitotyö pystytään toteuttamaan nopeammin. Tämä on erityisesti metsänhoitajan etu. Jatkossa hoitotoimenpiteet tehdään 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Suomen metsäkeskus on myöntänyt hankkeelle tuen. Näin tarkka toteutusajakaava auttaa Metsäkeskusta arvioimaan sitä, missä vaiheessa tukia tulee maksettavaksi.

Lakiuudistus pyrkii myös siihen, että jatkossa hakemusten määrä ja tehtyjen metsätöiden määrä olisivat entistä paremmin tasapainossa keskenään. Lisäksi Kemera-tukea myönnettäisiin jatkossa vain yksityismetsän omistajille eikä esimerkiksi rahastoille. Tämä on myönteinen asia. Tulevaisuudessa hoitotöiden toteutusajasta voidaan säätää asetuksella, mikäli eduskunta hyväksyy nyt käsitellyssä olevan lakimuutoksen.

Puu kasvaa taimesta, joten taimikon varhaishoidon ja nuoren metsän hoidon tuella pystymme varmistamaan metsävarojemme hyvän kehityksen ja pohjan kehittyvälle biotaloudelle. Toivottavasti lakiuudistuksella pystymme turvaamaan myös jonkin verran metsureidemme työpaikkoja. On ollut helppo huomata, että niin sanotut menetetyt metsurit eivät enää palaa alalle, vaikka heitä tarvittaisiinkin. Tässä kohtaa haluan kiittää omaa äitiäni, joka kesti niin pitkään metsurina — kiitos.

Suomen puujalat ovat olleet vaarassa katketa juuri Kemeran myöntövaltuuksien puutteeseen tai joustamattomuuteen. Ymmärtääkseni nyt tilanne helpottuu ainakin jonkin verran. Viime vuonna hankehakemusten ruuhkautuminen merkitsi sitä, että ministeriö sulki rahoitushaun jo viikko sen jälkeen, kun haku avattiin. Rajoitteena ei ollut rahan puute vaan myöntövaltuuksien puute. Uudistuksella pyritään vastaamaan myös tähän ongelmaan. Toivon esitykselle menestystä.

17.47 Reijo Hongisto ps: Arvoisa rouva puhemies! Moni nuoren metsän omistaja on tuskaillut Kemeran myöntövaltuuksien puutetta ja joustamattomia tukiehtoja. Tämän valmis-teilla olevan lain tavoitteena on korjata noita epäkohtia ja näin myös nopeuttaa taimikon varhaishoitotöitä ja muita nuoren metsän hoitotöitä.

On kuulunut huhuja, joiden mukaan tukia on haettu ja myönnetty vaikkapa 10 hehtaarille mutta alasta onkin hoidettu vain 5 hehtaaria eli puolet. Koko alueelle myönnetty raha näin ikään kuin odottaa hoitotöiden valmistumista ja on tietenkin pois sellaisilta metsäisän-niltä, jotka hoitaisivat sääntillisesti koko tukeen oikeutetun alan nopeasti. Tämä 5 hehtaaril-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

le myönnetty raha saattaa olla siellä ikään kuin pankossa — jos tämmöistä kieltä voi käyttää. Jatkossa hoitotoimenpiteet tehtäisiin 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Suomen metsäkeskus on myöntänyt hankkeelle tuen. Tällöin tämä tarkka toteutusaika auttaisi Metsäkeskusta arvioimaan, missä vaiheessa tukia tulee maksettavaksi, eikä tätä tukirahaa edellä kerrotulla tavalla jäisi "makaamaan" turhan panttina valtion tilille. Lakiehdotuksen tavoitteena onkin, että tulevaisuudessa hakemusten määrä ja tehdyn metsätyön määrä olisivat tasapainossa keskenään, ainakin nykyistä paremmin tasapainossa keskenään. Lisäksi Kemera-tukea myönnettäisiin jatkossa vain yksityismetsänomistajille eikä esimerkiksi rahastoille. Tämä on minun mielestäni erinomaisen hyvä ja kannatettava asia.

Jos eduskunta hyväksyy nyt tehdyn lakimuutoksen, voidaan tulevaisuudessa hoitotöiden toteutusajasta säätää asetuksella. Tämäkin joustavoittaa ja ketteröittää asioiden eteenpäinsaamista. Käsitykseni mukaan tämä lakiuudistus, kuten edustaja Kulmala totesi, myöskin turvaa jatkossa ainakin joidenkin metsureiden työpaikkoja. Moni metsuri jatkaa sitä varsinaista päätehakkuutyötään sillä, että hoitaa nuoria metsiä raivaussahan kanssa, ja kun näitä uudisraivauskohteita tulee lisää, niin se auttaa myöskin näitten työpaikkojen säilymisessä.

Valiokuntatyöskentelyssä on syytä varmaan tarkastella tämän lain vaikuttavuutta koko Suomen alueella, koska — kuten hyvin tiedetään — Lapissa, Pohjanmaalla tai edustaja Kalmarin kertomassa Järvi-Suomessa, Keski-Suomessa, on aivan erilaiset olosuhteet, puu kasvaa eri tavalla, ja näiden hoitotöiden tarve on erilainen. Mielestäni on tärkeää, että laista tehdään sellainen, että se ottaa joustavalla tavalla huomioon koko pitkän Suomen kasvuolosuhteet.

Näillä sanoilla, arvoisa rouva puhemies, minä kannatan lakiesityksen hyväksymistä valmiiksi laiksi. — Kiitoksia.

17.51 Timo V. Korhonen kesk: Arvoisa puhemies! Minäkin ymmärrän sillä tavalla näitä lakimuutoksia, että nämä ovat hyvin perusteltuja ja varmasti edesauttavat Kemera-varojen käytön hallinnointia, ja nämä pitääkin saada mahdollisimman nopeasti voimaan ja tukien haku liikkeelle kaikilta osin.

Kun katsoo tätä nykyistä Kemera-lainsäädäntöä, niin tämä uusi Kemera on nyt ollut voimassa luokkaa puolitoista vuotta ja tämä taitaa nyt olla jo toinen muutos tuon voimaantulon jälkeen. On pakko tietysti sanoa, että tällaiset nopeat muutokset ovat hiukan ongelmallisia, ne eivät ainakaan ole omiaan edistämään pitkäjänteisen metsätalouden harjoittamista. Mutta totta kai, kun ongelmia on, on hyvä, että ne pystytään lainsäädännössä sitten muuttamaan.

Toivottavasti näillä muutoksilla nyt päästään siihen, että Kemera-hakuun ei tarvita enää sitten keskeytyspäätöksiä jatkossa. Kun Kemeran kokonaismäärä on rajallinen, niin tietysti joudutaan miettimään, millä keinoin rahat sitten riittävät. Minä uskoisin, että noin jatkoon osalta on tärkeää, että Kemera-varoja suunnataan selvemmin taimikoitten hoitoon, pois ensiharvennushakkuitten tukemisesta — myös edustaja Kalmari taisi viitata siihen. Tukea tulisi jatkossa kohdentaa nykyistä pienemmän puuston hoitoon, ja se ehkä onnistuisi laskeamalla puuston rinnankorkeusläpimittaa siitä nykyisestä 16 sentistä esimerkiksi 13 senttiin tai jollain tämän tyyppisellä muutoksella joka tapauksessa. Tällä muutoksella näitä Kemera-varoja pystyttäisiin kohdistamaan paremmin eniten hoidon tarvetta vaativiin metsiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

17.53 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva Kemera-lain muutos on varmaan vain yksi vaihe tämän tilkkutäkkilain historiassa. Nimittäin kestävän metsätalouden rahoituslain voisi sanoa olevan semmoinen laki, jota on pikkuhiljaa paikat-
tu sieltä ja täältä, ja tulos on sitten sen näköinen. Nyt elämme yhtä vaihetta tässä tilkkutäkin rakentamisessa.

Nyt lakia ollaan muuttamassa sellaiseen asentoon, jossa yksityisiksi metsänomistajiksi katsotaan myös ne yhteisöt, joiden omistajista on yli 50 prosenttia luonnollisia henkilöitä eliikkä tavallisia suomalaisia ihmisiä. Jos joku yhtiö omistaa siitä vähemmistöosuuden, niin tällainenkin metsätila on oikeutettu saamaan Kemera-tukea. Sinänsä ihan hyvä uudistus, jota kannatan lämpimästi, mutta varmaan tällaisia tiloja ei loppujen lopuksi niin valtavaa määrää ole. Että tällä ei kyllä Suomen metsienhoidon tila olennaisesti parane, jos ei kyllä pahenekaan, mutta sanotaanko, että tämä on sitä tilkkutäkin yhden reunan paikkaamista eikä sen kummempaa.

Sitten tuo 12 kuukauden määräaika on olemassa tässä, että kun rahoituksen saa hyväksytyksi suunnitelmalla, sen jälkeen on 12 kuukautta aikaa toteuttaa se hanke, ja sitten asetuksella voidaan tätä määräaikaa tarvittaessa muuttaa, jos ministeriö niin asiaksi katsoo. Ihan pätevä muutos sekin, mutta tässäkin tulee sitten se byrokratian kukkanen vastaan. Aikoinaan kun edellisessä työelämäni vaiheessa olin metsänhoitoyhdistyksen neuvojana, silloinhan ei mitään suunnitelmapakkoa ollut vaan ainoastaan sopimus tehtiin metsänomistajan kanssa, jonka esimerkiksi taimikko hoidettiin tai nuori metsä kunnostettiin. Siitä tehtiin sitten rahoitushakemus eli niin sanottu toteutusilmoitus, ja sillä homma pelasi. Tuhansia, tuhansia ja taas tuhansia hehtaareja olen minäkin raivauttanut nuoria metsiä ja taimikoita, eikä mitään ongelmia koskaan ollut. Metsäkeskus tarkasti tietyt työmaat, ja metsänomistaja omalta puoleltaan valvoi, että laatu on hyvää. Eliikkä siinä oli jo kaksi tarkastusta käytännössä jatkuvasti päällä, ja nyt kun on menty tähän suunnitteluun, niin minä en näe tällaista byrokratian lisäämistä hyvänä asiana, vaan pitäisi palata siihen vanhaan hyvään aikaan, jolloin riitti se toteutusilmoitus ja sitten tarkastus otannalla, jonka Metsäkeskus suorittaa.

No, tämä on joka tapauksessa jälkipuhetta sen takia, että tämä nykyinen, voimassa oleva lakihan on voimassa vuoden 2020 loppuun, ja on itsestäänselvää, että tällainen tilkkutäkkilainsäädäntö kaipaakaan totaalisen uudistamisen, jotta päästäisiin aikaan, jolloin Kemera-laki toimii ja sillä saavutetaan nopeasti suuria hyödyllisiä tuloksia Suomen metsien hyväksi ja ennen kaikkea se palvelee omalla laillaan myös maaseudulla asuvien ihmisten työllisyyttä. Sekin näkökohta kannattaa huomioida. Ongelmahan meillä tänä päivänä on se, että meillä tähän tarkoitukseen tarvittavaa työvoimaa on yhä vähemmän. Kovin harva nuori lähtee enää metsuriksi, ja tämän Kemera-lain antama mahdollisuus, että on saatu valtiolta pieni panos tähän työllistämiseen... Se on ollut monille kymmenille metsureille eri puolilla Suomea erittäin hyödyllinen laki, mutta valitettavasti tämäkin laki on nyt menossa niin monimutkaiseksi, että sen käytännön toteuttaminen tuolla käytännön olosuhteissa menee aika vaikeasti.

Toivonkin, arvoisa rouva puhemies, lopuksi hartaasti, että nyt kun sitten seuraava eduskunta aikanaan tämän Kemera-lain varmasti uudistaa totaalisesti — ja luulenpa, että tällä vaalikaudella sinne suuntamerkkejä jo annetaan, millaiseen asentoon uusi Kemera-laki viilataan — niin siellä kiinnitettäisiin siihen ja vain siihen huomio, että tavoitteena on saada nämä taimikot kuntoon ja energiapuuta metsistä tienvarteen. Se tarkoittaa suomeksi sanottuna sitä, varsinkin energiapuun osalta, että annetaan se Kemera-tuki sille henkilölle tai sil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

le yrittäjälle, joka toimittaa ne puut sinne tienvarteen — eikä sitä, mihin nyt ollaan menossa, ja on mentykin siihen suuntaan, että se laitos, joka polttaa ne puut, saa sitä tukea. Karneimpana esimerkkinä tästä on tällä hetkellä voimassa oleva käytäntö, jossa Venäjältä puuta tuovat suuret metsäyhtiöt, joita Suomessa on tasan kolme kappaletta, tuovat sieltä rajan takaa valtavat määrät haketta. Sille saa kahden lajin tukea: toinen on tämä hakkeella tuotetun sähkön energiatuki ja toinen on päästökaupan kompensaatio. Yhteisvaikutuksiltaan näiden energiatukien määrä on suurin piirtein pikkuisen vajaa 100 miljoonaa euroa, mikä tähän Kemera-lakiin verrattuna on aivan valtava jätisumma — ja ulkomailta tulevalle hakkeelle.

Tämä rahoitus ei palvele pätkääkään suomalaista metsänhoitoa, joten toivon lopuksi, arvoisa rouva puhemies, että tähän isoon ongelmaan vihdoinkin puututtaisiin. Suuret metsäyhtiöt eivät niitä äsken mainittuja tukia tarvitse, vaan ne menevät ulkomaisten sijoittajien taskuun sen takia, kun kolmesta suuresta metsäyhtiöstä kaksi on jo enemmistöomistukseltaan ulkomaista omistusta. Elikkä se ei palvele suomalaista metsätaloutta eikä suomalaisen talouden ylläpitoa. Ja sitten toinen asia: sillä rahalla olisi Suomen metsissä miljoona kertaa tärkeämpää käyttöä kuin suurten pörssiyhtiöiden taseissa, jotka muutenkin ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa. Tukipolitiikkaa jos tarvitaan investointeihin, hoidettakoon se eri kautta, mutta älköön siihen sotkettako Kemera-rahoja tai muita puunkäyttöön tulleita rahojia.

17.59 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että tämä Kemera-laki on saatu nyt vihdoinkin ja viimein kunnolla pyörimään, mutta tässä nyt joudutaan toista kertaa tekemään pientä muutosta siinä, että saataisiin nämä raha-asiat kulkemaan oikealla lailla.

Hyviä ovat nämä muutokset, mutta minä olisin odottanut tähän vielä enemmän muutosta, sillä ensinnäkään tätä tukien käsittelyä viranomaisissa ei ole saatu hoidettua oikealla tavalla. Minä pelkäänkin, että jatkossakin liikaa menee näistä varoista tämän byrokratian pyörittämiseen, sillä tämä byrokratian pyörittäminen valvonta-asioissa on ollut erittäin kallista ja vaikeaa ja siinä on mennyt todella paljon aikaa.

Toinen asia sitten — minulle vielä tärkeämpi asia tässä Kemera-laissa — on se, että kun me tätä lakia teimme toista vuotta sitten, niin jo silloin tuotiin esille se, että vajaatuottoisten metsien uudistamisen tuki jätettiin laista pois. Silloin saimme mukaan maa- ja metsätalousministeriön mietintöön tekstin siitä, että tätä asiaa aletaan selvittämään ja se otetaan mahdollisesti myöhemmin huomioon, mutta tästä asiasta ei ole kuulunut mitään. Missä ovat vajaatuottoisten metsien uudistamisen tuen selvitykset, jotka on luvattu tehdä? Niitä todella odotan ja toivon, sillä meillä pohjoisessa ja Koillismaalla on vajaatuottoisten metsien uudistaminen keskeytynyt lähes kokonaisuudessaan. Meillä on todella isot alueet, jotka vaatisivat toimenpiteitä, ja niihin odotetaan tätä rahaa, ja se on todella tarpeellinen, jotta saisimme tuloksia aikaiseksi. Nämä alueet eivät ole mitään suojelualueita, eikä niistä koskaan suojelualueita tulisikaan, vaan pahimmassa tapauksessa uusi metsälaki mahdollistaa sen, että niiden tuotto heikkenee entisestään, niistä voidaan poimia tiettyjä kohtia pois ja niiden uudistaminen jää kokonaan toteuttamatta. Elikkä minä jään nyt vielä seuraavaa, isompaa, merkittävämpää asiaa meidän pohjoisen ihmisten kannalta odottamaan. Meillä on suuria investointeja edessä — energiapuuta ja muutakin puuta tarvitaan meillä jatkossakin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

18.01 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa on varmaan yli 700 000 metsänomistajaa ja aika iso osa heistä vielä pienmetsänomistajia. Tällä Kemera-päätöksellä ja Kemera-rahoituksella on suuri vaikutus siihen, että saadaan taimikon hoitoa ja nuoren metsän kunnostusta aktivoitua. Arvioin, että kolmannes meidän taimikonhoidosta tai nuoren metsän kunnostuksesta on rästissä, ja näitä rästejä on hyvä purkaa.

Jotenkin kuitenkin itse mietin, että metsätalouden pitäisi olla taloudellisesti kannattavaa toimintaa, ja sillä yrittäjällä on se päävastuu, miten siellä metsässä toimitaan. Tämä on hyvä lisä siihen, ja tämä aktivoi sitä, mutta turhan usein kuitenkin näitten viime vuosien aikana, kun on pohdittu Kemera-rahoitusta, on jääty odottamaan, tuleeko sitä rahaa vai eikö sitä tule, ja katkoja on ollut. Tämä on vaikuttanut meidän metsureittemme työntekemiseen mutta myös näiden rästien kerääntymiseen. On hyvä, että tällä uudella lainsäädännöllä saadaan nyt rotia tähän asiaan, että meillä tämä järjestelmä toimii.

Tuossa edustaja Maijala juuri kertoi tästä byrokratiasta ja siihen liittyvistä asioista, ja itse olen ollut Kemera-kohteella tekemässä töitä ja sitten saanut sieltä monikymmensivuisen päätöksen joskus postissa, ja sen jälkeen rahatkin ovat joskus tulleet. Nämä ovat olleet aika pitkiä, nämä prosessit, kun on haettu ja saatu rahoitusta. Jotenka kun nyt tehdään säännöksiä tämän alle, miten byrokratia toimii, niin toivon, että se on notkeampaa siltä osin.

Tämä yksityinen maanomistaja -asia on kohtuuselkeä. Tässä juuri pohdinkin, että tämä koskettaa maa- ja metsätalousomistuksessa olevia yhtiöitäkin, ja näitä varmaan Suomeen enemmän muodostuu.

Pienpuuta koskevaa kohtaa kyllä tulisi hioa, että kun siellä tehdään näitä töitä, niin miten tämä pienpuu saadaan sieltä käyttöön. Yleensä siinä täytyy olla myös toinen ponnin, taloudellinen ponnin, kun sinne metsään mennään töitä tekemään.

18.03 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vielä edustaja Hoskosen esiin nostamasta byrokratiasta, josta moni muukin puhuja tässä keskusteli:

On juuri niin kuin tässä on sanottu. Tämä Kemeran viidakko on oikeastaan vähän kestämätön, ja meidän täytyykin, valiokunnan, arvioida, mitä sitten vuoden 2020 jälkeen tapahtuu. Ei ole kestävää mennä tämäntyppisellä järjestelmällä, jossa sinne välillekin hukkuu kuitenkin aika iso tästä rahasta.

Tämä, että täytyy ensin tehdä rahoitushakemus ja sitten toteutusilmoitus, sehän tuli viime hallituksen aikana. Mutta puolustettakoon silloista ministeriä sillä, että kyllä se syy siihen oli, että EU vaati tämänkaltaisen menettelyn. Yhteistyössä yritimme valiokunnassa kiemurrella, että eikö saisi yhtään helpompaa tästä järjestelmästä. Mutta tosiasia on se, että voi olla, että tästä hakemus- ja toteutusilmoitusmallista ei kerta kaikkiaan päästä pois.

Sen sijaan esimerkiksi viime mietinnössä tästä päätöksen pituudesta ihan kirjoitimme, että se on tavallaan pienempi osio tätä byrokratiaa mutta harmillinen sinänsä, sillä esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksissä on sitten hyllymetreittäin näitä joutavia tekstejä, kymmen-sivuisia tekstejä mapitettuina. Vaadimme, että tämän päätöksen pitäisi olla jatkossa lyhyempi, koska se onnistuu maatalouspuolellakin, jolla sentään byrokratia muuten on niin hui-maa.

Mutta summa summarum: varmasti valiokunnan puheenjohtajan johdolla sekä tässä asiassa että myöhemmin oikein erillisissä seminaareissa pohdimme sitten, mikä voisi se tulevaisuuden malli olla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

18.05 **Lea Mäkipää ps:** Arvoisa puhemies! Lakiuudistuksen tavoitteena on vastata hallitusohjelman mukaisten säästöjen toteuttamiseen, yksinkertaistaa hallinnollisia menettelyjä, säästää hallinnon resursseja sekä helpottaa tuen hakemista, mutta käytännössä tämä sitten näyttää, kuinka tässä päädytään edellä mainittuihin asioihin.

Olemassa olevan lain mukaan taimikon varhishoidon ja nuoren metsän hoidon työ tulee toteuttaa tukipäätöstä seuraavan toisen kalenterivuoden loppuun mennessä. Näillä hankkeilla on käytännössä toteutusaikaa siis jopa lähes kolme vuotta. Tämä on johtanut siihen, että vuosittaista myöntämisvaltuutta on sitoutunut runsaasti sellaisiin hankkeisiin, joita ei ole ollut tarkoituskaan toteuttaa kyseessä olevan vuoden aikana tai joiden toteutus on epävarmaa.

Esityksen mukaan Kemera-lakia muutettaisiin niin, että taimikon varhishoidon ja nuoren metsän hoidon toteutusaikaa voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi tuensaja koskevaa säännöstä, 4 §:ää, sekä korotetun nuoren metsän hoidon pinta-alatuen myöntämistä, joka on 30 §:ssä, tarkennettaisiin. Esityksessä ehdotetaan, että toteutuksen määräajasta säädettäisiin lain sijaan valtioneuvoston asetuksella. Tämä mahdollistaisi toteutusajan säätämisen tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti lain voimassaoloaikana. Valtioneuvoston asetuksella esitetään säädettäväksi, että työ tulisi toteuttaa vuoden kuluessa rahoituspäätöksestä. Tarkka toteutusaika auttaa Metsäkeskusta arvioimaan sitä, missä vaiheessa tukia tulee maksettavaksi. Tämä lakiuudistus pyrkii siis siihen, että tulevaisuudessa hakemusten määrä ja tehtyjen metsätöiden määrä olisivat paremmin tasapainossa keskenään.

Energiateollisuus on lausunnossaan kantanut huolta tilanteista, joissa puukauppaa on tehty päätöksen jälkeen mutta vuosi ei riitäkään määräajaksi korjuuolosuhteiden vuoksi. Tämä tilanne tulee eteen erityisesti talvikorjuukohteilla, jos talvi sattuu olemaan leuto eikä talviteiden teko onnistu tai turvemaalla olevaa työmaata pystytäkään toteuttamaan.

On perusteltua täsmentää lakia niin, etteivät rahastot ole oikeutettuja tukeen vaan määrärahojen ennestään niukentuessa tuki ohjataan ennen kaikkea yksityisille maanomistajille, ei suurille metsäyhtiöille, kuten muun muassa edustaja Hoskonenkin ansiokkaasti viittasi puheessaan tähän.

18.08 **Jari Leppä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä Kemera-uudistus, jälleen kerran yksi uudistus, on välttämätön ja tarpeellinen ja hyvä, ja se on meillä valiokunnassa syytä — niin kuin täällä ovat monet kollegat sanoneet — eteenpäin viedä rivakasti, jotta saadaan aikaan sitten päätökset aikaan ja työt metsissä käyntiin.

Mutta, rouva puhemies, on tärkeää myöskin miettiä, millä tavoin tätä koko Kemera-järjestelmää viedään siihen suuntaan, että se kannustaa nykyistä paremmin tekemään ajallaan ne tarvittavat hoitotoimenpiteet, mitä metsät vaativat, että se on mahdollisimman yksinkertainen ja että se kaikella muullakin tavalla on kannustava, eikä sen pidä vääristää puumarkkinoita. Siksi näitä monia hyviä havaintoja ja huomioita, joita tässä lähetekeskustelussa on tullut, on syytä meillä valiokunnassa pohtia, että olisiko nyt niiden paikka vai jossakin toisessa kohdassa, että me nämä äsken mainitsemani asiat saisimme toteutettua. Mutta nyt tälle lakiesitykselle, joka on tullut, rivakka käsittely, ja se voimaan, ja viimeistään sitten heti perään mietintä siitä, millä tavoin nuo äsken mainitut asiat saadaan toteutettua. Totuus on kuitenkin se, että koko Kemera-lainsäädäntö menee uusiksi siinä vaiheessa, kun tämä valtiontukisuuntaviivojen seuraava vaihe tulee, ja vuonna 2020 on ihan uudenlainen Kemera, tai siihen liittyvät kannustinjärjestelmät, meillä käytössä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2017 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.